

หนี้ที่ชำระไม่ได้ตามกำหนด/NPL ภาคสหกรณ์ไทย ในไตรมาส 2/2567

สุกัญญา มุลกลาง กลุ่มวิเคราะห์ข้อมูลทางการเงิน

เศรษฐกิจไทยในปี 2567 ขยายตัวแบบชะลอตัว ซึ่งเป็นผลมาจากประชากรวัยทำงานของไทยกำลังลดลงเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างรวดเร็ว ภาคการส่งออกและการท่องเที่ยวของไทยยังไม่ฟื้นตามที่คาดการณ์ไว้ รวมทั้งปัญหาการขายของภาครัฐชะลอตัวจากงบประมาณรายจ่ายล่าช้า ขณะที่ปัญหาหนี้ครัวเรือนที่สูงอยู่ในระดับร้อยละ 90.90 ต่อจีดีพี ส่วนหนึ่งมาจากนโยบายการลดดอกเบี้ย ซึ่งการลดดอกเบี้ยไม่ได้ช่วยลดหนี้ให้กับคนไทย แต่จะเป็นการสนับสนุนให้คนกู้เงินเพิ่มขึ้น ซึ่งไม่เหมาะสมกับภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบัน แม้ว่ารัฐบาลจะนำโครงการดิจิทัลวอลเล็ต เพื่อช่วยขับเคลื่อนในการกระตุ้นเศรษฐกิจซึ่งก็เป็นเพียงการกระตุ้นในระยะสั้นเท่านั้น แต่อาจทำให้หนี้สาธารณะของประเทศและเงินเพื่อเพิ่มขึ้นจากการจับจ่ายใช้สอย ซึ่งแนวโน้มการฟื้นตัวของเศรษฐกิจไทยคาดว่า การเติบโตทางเศรษฐกิจจะขยายตัวจากร้อยละ 1.9 ในปี 2566 มาอยู่ที่ร้อยละ 2.8 ในปี 2567 โดยคาดการณ์ในปีนี้จะน้อยกว่าที่คาดการณ์ไว้ เพราะการส่งออกและการลงทุนภาครัฐลดลง

สำหรับผลการดำเนินงานภาคสหกรณ์ไทยในไตรมาส 2/2567 มีจำนวนสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร (ไม่รวมชุมนุมสหกรณ์) ทั้งสิ้น 9,039 แห่ง ลดลงร้อยละ 1.29 จากระยะเวลาเดียวกันกับปีก่อน สมาชิกทั้งสิ้น 11.89 ล้านคน ลดลงร้อยละ 0.37 ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับจำนวนสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร และทุนดำเนินงานทั้งสิ้น 4.03 ล้านล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 9.12 จากระยะเวลาเดียวกันกับปีก่อน ในช่วงระหว่างปีให้บริการสินเชื่อแก่สมาชิกของสหกรณ์ทั้งสิ้น 1.30 ล้านล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 9.62 จากระยะเวลาเดียวกันกับปีก่อน

ภาพรวมสินเชื่อและหนี้ที่ชำระไม่ได้ตามกำหนด/NPL ของภาคสหกรณ์ไทย

ณ 30 มิถุนายน 2567

ประเภทสหกรณ์/กลุ่มฯ	สินเชื่อ(ล้านบาท)								
	เพิ่มระหว่างปี	ร้อยละ	คงเหลือสิ้นปี	ร้อยละ	ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	*ร้อยละ	หนี้ที่ชำระไม่ได้ตามกำหนด/NPL	*ร้อยละ	**อัตราหนี้ค้างชำระ
ภาคการเกษตร	105,879.87	8.14	207,992.86	7.77	19,942.35	0.74	50,021.57	1.87	36.76
- สหกรณ์การเกษตร	102,119.31	7.85	198,341.06	7.41	18,269.65	0.68	46,238.70	1.73	35.82
- สหกรณ์ประมง	278.05	0.02	630.78	0.02	307.13	0.01	163.56	0.01	42.13
- สหกรณ์นิคม	3,482.51	0.27	9,021.02	0.34	1,365.57	0.05	3,619.31	0.13	54.89
นอกภาคการเกษตร	1,192,496.12	91.67	2,467,391.64	92.14	36,135.74	1.35	29,693.41	1.11	2.66
- สหกรณ์ร้านค้า			0.71		0.05				
- สหกรณ์บริการ	8,908.50	0.68	20,181.06	0.75	1,352.04	0.05	960.39	0.04	11.72
- สหกรณ์ออมทรัพย์	1,160,305.51	89.20	2,386,720.62	89.13	17,388.51	0.65	22,746.32	0.85	2.10
- สหกรณ์เครดิตยูเนียน	23,282.11	1.79	60,489.25	2.26	17,395.14	0.65	5,986.70	0.22	23.16
รวมสหกรณ์	1,298,375.99	99.81	2,675,384.50	99.91	56,078.09	2.09	79,714.98	2.98	6.37
กลุ่มเกษตรกร	2,447.08	0.19	2,519.04	0.09	387.22	0.02	602.53	0.02	21.72
รวมทั้งสิ้น ณ 30 มิ.ย. 67	1,300,823.07	100	2,677,903.54	100	56,465.31	2.11	80,317.51	3.00	6.40
รวมทั้งสิ้น ณ 30 มิ.ย. 66	1,186,644.96	100	2,576,332.60	100	51,695.83	2.01	79,000.73	3.06	6.82
เพิ่มขึ้น/(ลดลง) %	9.62		3.94		9.23		1.67		

* หมายถึง ร้อยละของสินเชื่อกคงเหลือสิ้นปี ** อัตราหนี้ค้างชำระ = $\frac{\text{หนี้ที่ชำระไม่ได้ตามกำหนด}}{\text{หนี้ถึงกำหนดชำระ}} \times 100$

ด้านสินเชื่อของภาคสหกรณ์ไทยในไตรมาส 2 /2567 พบว่า สินเชื่อส่วนใหญ่เป็นของสหกรณ์นอกภาคการเกษตรร้อยละ 91.67 โดยเฉพาะสหกรณ์ออมทรัพย์ที่มีมูลค่าสูงที่สุดถึงร้อยละ 89.20 ของมูลค่าสินเชื่อทั้งสิ้น ซึ่งสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรมีการบริหารจัดการคุณภาพหนี้และให้ความช่วยเหลือลูกหนี้สมาชิกอย่างต่อเนื่องหลังปรับโครงสร้างหนี้ ส่งผลให้ยอดคงค้างของสินเชื่อที่ชำระไม่ได้ตามกำหนดและสินเชื่อด้วยคุณภาพ (non-performing loan: NPL) มีมูลค่า 80,317.51 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 3.00 ของสินเชื่อคงเหลือ เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.67 จาก

ระยะเวลาเดียวกันกับปีก่อน หากพิจารณาอัตราส่วนหนี้คงค้างในไตรมาส 2/2567 จะเห็นว่าเป็นของสหกรณ์ภาคการเกษตรสูงถึงร้อยละ 36.76 โดยเฉพาะสหกรณ์นิคมมีอัตราหนี้คงค้างสูงร้อยละ 54.89 รองลงมาคือสหกรณ์ประมงร้อยละ 42.13 และสหกรณ์การเกษตรร้อยละ 35.82 ซึ่งเป็นผลจากเกษตรกรส่วนใหญ่ประสบกับปัญหาเดิม ๆ คือ ภัยจากธรรมชาติ ต้นทุนสูง และราคาของสินค้าเกษตร ที่ยังไม่มีรัฐบาลไทยสามารถแก้ไขได้ ในขณะที่สหกรณ์นอกภาคการเกษตรแม้ว่าการอนุมัติสินเชื่อและลูกหนี้สินเชื่อคงเหลือจะมีมูลค่ามากที่สุด แต่มีอัตราหนี้คงค้างต่ำเพียงร้อยละ 2.66 โดยเฉพาะสหกรณ์ออมทรัพย์ที่มีอัตราหนี้คงค้างเพียงร้อยละ 2.10 เนื่องจากสมาชิกส่วนใหญ่ของสหกรณ์ออมทรัพย์มีรายได้ที่สามารถเรียกเก็บหนี้รายเดือนได้ ทำให้สมาชิกสามารถชำระหนี้ได้ตรงตามกำหนด

ประสิทธิภาพการบริหารงานของภาคสหกรณ์ไทย ไตรมาส 2/2567

สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร	หนี้สินต่อทุน (เท่า)	ผลตอบแทน ต่อสินทรัพย์ (%)	หนี้ที่ชำระได้ ตามกำหนด (%)	เงินออมต่อ สมาชิก (บาท/คน)	หนี้สินต่อ สมาชิก (บาท/คน)
ภาคการเกษตร	2.33	0.88	63.24	27,974.29	38,501.66
- สหกรณ์การเกษตร	2.31	0.91	64.18	27,705.51	37,762.81
- สหกรณ์ประมง	2.52	2.74	57.87	49,724.49	84,739.69
- สหกรณ์นิคม	2.81	(0.25)	45.11	36,115.49	61,670.90
นอกภาคการเกษตร	1.14	2.93	97.34	531,090.47	452,218.50
- สหกรณ์ร้านค้า	0.39	3.37	-	551.62	429.86
- สหกรณ์บริการ	1.47	2.15	88.28	42,848.00	52,173.79
- สหกรณ์ออมทรัพย์	1.12	2.96	97.90	785,074.75	662,351.99
- สหกรณ์เครดิตยูเนียน	2.27	2.11	76.84	75,401.38	82,637.84
รวมสหกรณ์	1.20	2.77	93.63	257,336.83	227,108.48
กลุ่มเกษตรกร	0.97	2.49	78.28	5,816.36	9,635.49
รวมทั้งสิ้น	1.20	2.77	93.60	250,676.60	221,349.83

จากการประเมินประสิทธิภาพการบริหารงานของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรในรอบไตรมาส 2/2567 **ด้านประสิทธิภาพในการบริหารการเงิน** พบว่า ภาพรวมสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรมีความเสี่ยงจากการบริหารเงินทุนพิจารณาจากอัตราส่วนหนี้สินต่อทุน เท่ากับ 1.20 เท่า อยู่ในระดับพอใช้ (ค่ามาตรฐาน เท่ากับ 0.50 – 1.75 เท่า) โดยสหกรณ์ภาคการเกษตรมีอัตราส่วนหนี้สินต่อทุน เท่ากับ 2.33 เท่า อยู่ในระดับควรปรับปรุง (ค่ามาตรฐาน มากกว่า 1.75) แสดงให้เห็นว่าทุนของสหกรณ์มีไม่เพียงพอและไม่สามารถคุ้มครองหนี้ได้ **ด้านประสิทธิภาพของสินทรัพย์** พบว่า ภาพรวมผลตอบแทนที่ได้รับจากการลงทุนในสินทรัพย์ เท่ากับร้อยละ 2.77 อยู่ในระดับพอใช้ (ค่ามาตรฐาน เท่ากับ 1.50 – 3.00) สหกรณ์ภาคการเกษตรมีผลตอบแทน เท่ากับร้อยละ 0.88 อยู่ในระดับควรปรับปรุง (ค่ามาตรฐาน น้อยกว่า 1.50) **ด้านสภาพคล่องทางการเงิน** พบว่า ผลจากการเร่งรัดลูกหนี้ให้สามารถชำระหนี้ได้ภายในกำหนดเวลาร้อยละ 93.60 อยู่ในระดับดี (ค่ามาตรฐาน มากกว่า 90.00) แสดงถึงคุณภาพสินทรัพย์และสภาพคล่องทางการเงิน โดยสหกรณ์นอกภาคการเกษตรสามารถเรียกเก็บหนี้ได้ภายในกำหนดร้อยละ 97.34 ซึ่งสหกรณ์ออมทรัพย์สามารถเรียกเก็บหนี้ได้มากที่สุดร้อยละ 97.90 สำหรับคุณภาพชีวิตของสมาชิกเมื่อพิจารณาภาพรวมจากการลงทุนในรูปของการออมมากกว่าการสร้างหนี้ของสมาชิก เท่ากับ 29,326.77 บาท/คน ซึ่งแสดงถึงความสามารถในการชำระหนี้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรมีความเข้มแข็ง อย่างไรก็ตามยังคงต้องมีการประเมินและติดตามความสามารถในการชำระหนี้ของสมาชิกอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะความสามารถในการชำระหนี้ของสมาชิกในสหกรณ์ภาคการเกษตรที่มีการสร้างหนี้

มากกว่าการออม พร้อมทั้งวางแผนรองรับและแก้ไขวิกฤตปัญหาทางการเงินที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต เพื่อช่วยเหลือให้สมาชิกที่อาจจะประสบปัญหาได้รับผลกระทบน้อยที่สุด ทั้งนี้วิธีแก้ปัญหาที่ตรงจุด คือ การพิจารณาให้สินเชื่อตามเงื่อนไขและคำนึงถึงความสามารถต่อการชำระหนี้เป็นหลัก